

Dokument postupu spolupráce s rodinou počas pandémie z dôvodu rizika sociálnej izolácie

V čase vyhlásenia pandémie boli pobytové zariadenia sociálnych služieb v režime zatvorených zariadení, alebo čiastočne uzavretých oddelení, alebo izolácie jednotlivcov. Preto sa postupne zvyšovalo riziko sociálnej izolácie. Boli vydané opatrenia a odporúčania najmä pre pobytové zariadenia sociálnych služieb, aby sa osoby izolovali a chránili, a tým zabránili šíreniu koronavírusu a úmrtnosti. Izolácia – „tichá epidémia“ môže zachrániť životy, ale jej dlhodobé pôsobenie môže spôsobiť problémy s duševným zdravím a fyzickým zdravím.

Sociálna izolácia vzniká, keď klient nemá dostatok kontaktov so svojím zvyčajným prostredím. Pochopenie toho, ako klient prežíva samotu, je kľúčom k formulácii opatrovateľskej diagnózy. Klient, ktorý trpí sociálnou izoláciou, pociťuje svoju samotu, ako niekto kto bol druhými odložený, odstrčený. Svoju samotu berie negatívne a obťažujúco. Sociálna izolácia môže zapríčiniť utiahnutie sa, zníženie prejavov pocitov, depresiu, osamelosť, beznádej a stratu sebavedomia a vlastnej hodnoty. Vo veľkej miere zvyšuje riziko ischemickej choroby srdca, cievnej príhody mozgovej. Podieľa sa rovnako na strate chuti klienta do jedla, úbytku telesnej hmotnosti s fatálnym koncom. Každý klient, ktorý sa dostane do zariadenia, zažije v určitej miere sociálnu izoláciu, ktorá mu môže spôsobiť zhoršenie zdravotného stavu.

Rozpoznanie sociálnej izolácie a ohodnotenie.

Ide o tzv. subjektívnu diagnózu, preto musí byť určená prostredníctvom prejavov klienta. Preto je dôležité, aby pomáhajúci personál mal dostatok informácií, ktoré poukazujú na prejavy sociálnej izolácie. Dávajte pozor na vyjadrenia/poznámky klienta k pocitom osamelosti alebo vyjadrenia personálu a spolubývajúcich. Môžeme byť svedkami nasledujúcich symptómov a charakteristických znakov:

- nekomunikatívny, do seba zahľadený pohľad,
- slabý očný kontakt,
- klient sa cíti nečinne, reaguje len aby vyplnil očakávania druhých,
- klientovi chýba zmysel života,
- zaoberá sa len svojimi myšlienkami,
- správanie a hlas je skôr nepriateľský,
- sťahuje sa do seba,

Sociálna izolácia môže byť spôsobená nasledovnými príčinami:

- dlhodobá izolovanosť od ľudí
- neakceptácia sociálneho správania,
- neschopnosť vytvárať priateľské/harmonické sociálne vzťahy,
- zmeny v duševnom stave,
- zmeny v telesných prejavoch.

Príklady opatrení/výkonov:

- Venovať klientovi viac času.
- Podporovať klienta, aby písal, volal svojim blízkym.
- Animovať klientových príbuzných, priateľov k návšteve klienta.
- Postaviť hranice klientovým prejavom nepriateľstva.
- Ponúknuť terapiu zamestnania.

Príklady k cieľom:

- Klient rozpráva o svojej sociálnej izolácii.
- Klient sa kontaktuje so svojimi príbuznými a priateľmi.

- Klient vyjadruje svoje prejavy nepriateľstva primerane.
- Klient sa zúčastňuje ponúkaných aktivít v zariadení.

Záver:

Sociálna izolácia nastáva vtedy, keď klient má pocit osamelosti, keď sa cíti odstrkovaný druhými. Je dôležité načúvať poznámkam klienta, ktorými preukazuje pocity osamelosti. Každý klient je ohrozený sociálnou izoláciou.

Riziko sociálnej izolácie vyhodnocujeme v interdisciplinárnom tíme. Hlavné slovo má kľúčový pracovník, ktorý pozná klienta. Pozor komunikácia s rodinou, ako aj návštevy nesmú byť realizované paušálne. Pandémia pôsobila na každého človeka individuálne a preto je dôležité vyhodnotiť zmeny v zdravotnom aj sociálnom stave klienta tiež individuálne a následne definovať potreby u klienta a požiadavky klienta.

Riešenia:

Komunikácia a návštevy

1. Ak pracujeme s rizikami, vypočítame rizikové číslo a prioritizujeme u klientov vážnosť diagnózy a podľa toho navrhujeme riešenia.

2. V spolupráci so sociálnym pracovníkom vyhodnotíme na základe rodinnej anamnézy, ktoré kontakty s rodinou by pomohli klientovi.

3. V spolupráci so sestrou vyhodnotíme zdravotný stav klienta a odpovedáme si na otázky:

Môže klient telefonovať/ sám, alebo potrebuje pri tom manuálnu pomoc ,alebo pomoc psychickej podpory (napr. je lútoslivý, alebo nahnevaný a potrebuje počas rozhovoru upokojiť, alebo prebrať rozhovor s rodinou...

Môže klient komunikovať cez tablet a zúčastniť sa videohovoru?

Môže klient prijať návštevu na izbe , na aký dlhý čas s účasťou pracovníka/bez účasti pracovníka

Môže klient prejsť do návštevnjej miestnosti? Sám? S podporou pracovníka? Ako dlho môže zostať v návštevnjej miestnosti.

Môže klient prejsť do záhrady? Sám / s podporou?

Môže klient opustiť zariadenie a odísť k rodine? Ak áno, na ako dlho? Aký čas pobytu v prostredí rodiny mu pomôže? Spolu so sociálnym pracovníkom musia byť vyhodnotené aj podmienky u príbuzného? Musíme ich aspoň čiastočne poznať a musíme ich mať písomne potvrdené od rodiny?

4. Po vyhodnotení vykonáme rozhovor s klientom a spolu s ním (ak mu to jeho zdravotný stav dovolí) navrhujeme riešenia. Ak sa nami nekomunikuje, navrhujeme riešenia v interdisciplinárnom tíme, prípadne sa poradíme s jeho ošetrovujúcim lekárom.

5. Následne komunikujeme s rodinou a prejdeme si jednotlivé návrhy. Odsúhlasené návrhy zozbierame.

Upozornenie: Rodinu upozorníme na jeho zdravotný stav. (je plačlivý, je agresívnejší, je apatický, ...a požiadame rodinného príslušníka, aby sa tiež pripravil (pozitívne naladený, ...)

6. Po zozbieraní všetkých návrhov a prioritizácii rizík sociálnej izolácie vyhotovíme komunikačnú stratégiu a harmonogram návštev. Časové obdobie si stanovujeme podľa toho, ako vieme zabezpečiť personál. Zmeny vyhodnocujeme na dennej báze a to z dôvodu vyhodnotenia zdravotného stavu klienta.

Upozornenie: je potrebné si ešte overiť u rodinného príslušníka, či nedošlo k zmene. Ak by došlo musíme veľmi citlivo odkomunikovať zmenu. Klient sa na stretnutie, alebo rozhovor tešil. Z dôvodu

následkov sa pokúsime nahradiť program tak, aby sa klient nedostal, ešte do väčšej letargie, smútku, alebo osamelosti. Musíme mať pripravený náhradný terapeutický program.

7. Komunikáciu a návštevy dokumentujeme.

Upozornenie: Celý tento dokument je spracovaný k riziku sociálnej izolácie. Takto komplexne realizujeme aktivity len u klientov, u ktorých je vyhodnotenú riziko sociálnej izolácie.

8. Sociálny pracovník **vedie rozhovory s rodinou priebežne a vedie si záznamy z týchto rozhovorov.** V prípade potreby si zavola sestru a kľúčového pracovníka, aby rodinného príslušníka informovali o aktuálnom stave. O všetkom sa robia zápisy.

Komunikujeme aktívne s príbuznými, nečakáme, kým nám oni zavolajú.

9. Harmonogram návštev zostavuje interný krízový tím na základe vyhodnotenia aj **rizika zanesenia nákazy:**

- Koľko zamestnancov prešlo ochorením na covid 19 (a v akom období) a u koho hrozí riziko
- Koľko zamestnancov bola zaočkovaných (1dávok/oboma) a kedy?

Ktorí zamestnanci budú za zaangažovaní na realizácii návštev

- Koľko klientov prešlo ochorením na covid -19 (a v akom období) u koho hrozí riziko ochorenia
- Koľko klientov bolo zaočkovaných (1dávok/oboma) a kedy?

Vypracovala dňa 21.04.2021

Mgr. Cigániková Daniela
vedúca sociálno-zdravotného úseku
a úseku výchovy

Koncepcia návštev počas pandemickej situácie COVID 19

Úvod

Pre odborné a efektívne zvládanie pandemickej situácie, ako aj udržania či zlepšenia zdravotného stavu PSS, je dôležitý kontakt s príbuznými a blízkymi vzťahovými osobami.

Príbuzný, alebo blízka osoba PSS je postavená do role návštevníka poskytovanej sociálnej služby. Pri tejto role si musíme uvedomiť, že v skutočnosti nejde o návštevníka zariadenia, ale návštevníka PSS. Príbuzný navštevuje PSS v role otca, matky, dcéry, syna, zaťa, nevesty, vnuka a v iných rolách, v ktorých vytvárajú svoj vzájomný súkromný vzťah. Prejavy týchto vzťahov sa dostávajú nielen do súkromného života klienta, ale sa prenášajú aj do prostredia zariadenia, ako aj samotnej služby (odborných, ako aj obslužných činností). Preto je potrebné veľmi citlivo vnímať zariadenie sociálnych služieb na jednej strane ako pracovné prostredie, v ktorom sa vykonávajú plánované, ale aj neplánované činnosti, ale na druhej strane, je dôležité ponechať v čo najväčšej miere priestor pre súkromie samotným prijímateľom, ako aj ich návštevám.

Pravidlá

Návštevy príbuzných a blízkych osôb klientov v zariadeniach sa realizujú v súlade s aktuálnymi podmienkami uvedenými vo vyhláske Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky, s pandemickým plánom, so semaforom pre jednotlivé druhy sociálnych služieb a v súlade s aktuálnym krízovým plánom zariadenia.

Návštevy klientov zariadenia je možné realizovať v priestoroch, ktoré nie sú v karanténe, na základe rozhodnutia štatutárneho orgánu zariadenia sociálnych služieb v súlade s pandemickým plánom a krízovým plánom zariadenia.

Návštevu klienta nie je možné uskutočniť v častiach zariadenia, v ktorých je z rozhodnutia Regionálneho úradu verejného zdravotníctva nariadená karanténa, s výnimkou klientov v paliatívnej starostlivosti alebo situáciách, ktoré neznesú odklad. V týchto častiach zariadenia naďalej odporúčame využívanie informačno-komunikačných technológií na sprostredkovanie, pokiaľ je to možné, osobného kontaktu klienta zariadenia s príbuznými a blízkymi osobami na diaľku.

V prípade, že zariadenie je schopné zabezpečiť dodržiavanie protiepidemických opatrení v častiach, v ktorých je z rozhodnutia Regionálneho úradu verejného zdravotníctva nariadená karanténa (použitie ochranného obleku, štítu, FFP2, miestnosť pre návštevu a oddelenie sklom...), môže sa rozhodnúť pre udelenie povolenia návštevy.

Návštevy v DSS Nosice sú povolené od 21.04.2021.

Priestory určené na návštevy

- Interiér DSS Púchov-Nosice –návštevná miestnosť na prízemí v novej časti budovy.
- Interiér DSS Púchov-Nosice – obytná izba klienta.
- Exteriér DSS Púchov-Nosice - záhrada, ihrisko, celý areál DSS

Počas priaznivého počasia sa uprednostňujú návštevy v exteriéri DSS Púchov-Nosice.

Koordinácia návštev: Mgr.Miroslava Čabalová - sociálny pracovník

- v prípade návštevy cez víkend – službukonajúci personál

Registrácia príbuzných prebieha na telefónnom čísle: 042/4641433

- návštevu je potrebné vopred oznámiť minimálne 24 hod. vopred.

Dĺžka návštevy: max 60minút

Počet návštevníkov: max. 2 osoby(v prípade detí návštevníkov môžu byť s rodičmi)

Odporúčané návštevne hodiny: pracovné dni: 10.00- 17.00hod.
dni prac.pokoja : 12.00- 17.00hod

Každý návštevník je oboznámený s koncepciou návštev počas telefonického rozhovoru so soc. Pracovníčkou. Zároveň je poučený aj pri príchode do zariadenia.

Vstup do priestorov zariadenia je možný len s prekrytými hornými dýchacími cestami (podľa aktuálneho usmernenia FFP2) a počas celej doby návštevy.

Pri vstupe do priestorov použiť dezinfekčný prípravok na ruky.

Pred začatím návštevy prebehne skríning návštev – meranie telesnej teploty, zisťovanie karanténnej a cestovateľskej anamnézy(podpísanie čestného prehlásenia).

Zdr. personál urobí zápis do Dennej evidencie návštev.

Počas návštevy je potrebné dodržiavať odstup (dodržanie predpísanej bezpečnej vzdialenosti) a sociálna izolácia od iných osôb mimo navštevovanej osoby.

Pri vstupe do priestorov použiť dezinfekčný prípravok na ruky.

Podávanie stravy a nápojov počas návštevy nie je povolené.

V prípade, že návštevník odmieta dodržiavať nastavené hygienické opatrenia, má poskytovateľ možnosť návštevu prerušiť.

Pokyny k výkonom po návšteve

Po každej návšteve zdr. personál vyvetrá a dezinfikuje návštevnu miestnosť :

-zariadenie miestnosti – nábytok, kľučky dverí, podľa potreby ďalšie pomôcky, či vybavenie, použije germicídny žiarič.

Medzi návštevami treba ponechať aspoň 15 minút na vyvetranie a upratanie.

Vypracovala dňa 21.04.2021

Mgr. Cigániková Daniela
vedúca sociálno-zdravotného úseku
a úseku výchovy

Schválila dňa 21.04.2021

Ing. Gabriela Hrončeková
riaditeľka DSS Púchov – Nosice

Postupy pre zabezpečenie návštev v zariadeniach sociálnych služieb vo vzťahu ku SARS-CoV-2 prenosu s účinnosťou od 21.4.2021

III. stupeň varovania

Návštevy u klientov po ukončení očkovania s odstupom 14 dní po ukončení očkovania proti SARS-CoV-2 a tí, čo prekonali COVID-19 (v čase 180 dní od prekonania) majú povolené neobmedzené návštevy podľa prevádzkového poriadku.

Klienti, ktorí nie sú zaočkovaní alebo neprekonali COVID-19 a zhoršil sa im zdravotný stav musia (alebo aspoň ich návšteva - podľa závažnosti stavu a rozhodnutia lekára alebo riaditeľa ZSS) mať negatívny výter podľa NTS SARS-CoV-2. Návštevy sa preukazujú negatívnym testom podľa NTS SARS-CoV-2 pri vstupe pokiaľ nemajú potvrdenie o kompletnej zaočkovaní alebo o prekonaní COVID-19 podľa platných výnimiek

Pobyt klienta SS mimo ZSS (ak sa jedná o pobyt v ústavnom zariadení napr. hospitalizácia, kúpele; prirodzené prostredie alebo v prípade ak absolvoval inú aktivitu pri ktorej nebolo dodržané nosenie rúška/ respirátora okrem lekárskeho vyšetrenia a ošetrovania napr. u zubára) absolvuje izoláciu po dobu najmenej 8. dní a následné testovanie podľa NTS SARS-CoV-2 (ak nemá výnimku), sledovanie klinického stavu (príznakov infekčného ochorenia - podľa štandardného postupu), počas izolácie bez návštev